

Contemporary Conundrums

1 תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נד עמוד ב

אמר רב יהודה אמר רב: ארבעה צריכין להודות - יורדי הים, הולכי מדברות, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים, ויצא.

2 רמב"ם הלכות ברכות פרק י הלכה ח

ארבעה צריכין להודות, חולה שנתרפא, וחבוש שיצא מבית האסורים, ויורדי הים כשעלו, והולכי דרכים כשיגיעו לישוב

3 שולחן ערוך אורח חיים סימן ריט סעיף ט, ז

הני ארבעה לאו דווקא, דה"ה למי שנעשה לו נס, כגון שנפל עליו כותל, או ניצל מדריסת שור ונגיחותיו, או שעמד עליו בעיר אריה לטורפו, או אם גנבים באו לו אם שודדי לילה וניצול מהם וכל כיוצא בזה, כולם צריכין לברך הגומל; וי"א שאין מברכין הגומל אלא הני ארבעה דוקא, וטוב לברך בלא הזכרת שם ומלכות.... באשכנז וצרפת אין מברכין כשהולכין מעיר לעיר, שלא חייבו אלא בהולכי מדברות דשכיחי ביה חיות רעות ולסטים; ובספרד נוהגים לברך, מפני שכל הדרכים בחזקת סכנה

4 שו"ת יביע אומר חלק ב - או"ח סימן יד:ב

מחמת עצם הסכנה הכרוכה בנסיעה אין לחוש, מפני שאין לנו לחדש ברכות וכו'. דבריו נאמנו מאד. ואפילו להריב"ש (סי' שלז) דהני ארבעה שצריכין להודות לאו דוקא. שהרי הולכי מדברות שצריכין להודות זהו מפני סכנת אריה וגנבי. וא"כ ה"נ כשעמד עליו אריה לטורפו אפילו בעיר, או גנבים באו לו אם שודדי לילה, וניצול מהם, כ"ש שצריכין להודות. ולא הזכרו ארבעה אלו אלא מפני שהם מצויים תמיד... מ"מ הטיסה באוירון עצמה אינה סכנה, ורק כשקרה איזה תאונה וניצול, יש מקום לברך לפ"ד הפוסקים הנ"ל.... אבל כשלא אירע דבר היוצא מגדר הרגיל, אין מקום לברך. ולענין נסיעה באוטובוסים עירוניים. וצירפתי עוד שאין התאונות דרכים בעיר מצויים, והוי בגדר מיעוטא דמיעוטא. וכמ"ש כת"ר באוירון.

5 שו"ת ציץ אליעזר חלק יא סימן יד:א

והנה לפענ"ד נראה ברור שהבא מדרך רחוקה בטיסה באוירון יש לו לברך ברכת הגומל בשם ומלכות. כי הוא בכלל עוברי דרך ים וגם בכלל הולכי מדברות, ותרוייהו איתנהו ביה, שהרי האוירון בדרך טיסתו טס גם מעל גבי הים וגם על גבי מדבריות.... ולא עוד אלא שבעברו בדרך טיסתו מע"ג הים יש לומר שאזי הוא לענין זה בכלל נתינה בים דרך.... ואותה הסכנה שישנה בהליכה בספינה ובמדברות ישנה גם בטיסה באוירון, ואולי עוד יותר מזה.... יהו בטיסה מעיר לעיר באותה מדינה, ובפרט כשזה לא לוקח כי אם שעה או שעתיים, פחות או יותר, נראה דאין לברך בכגון דא הגומל, דבזמן קצר כזה ובאותה מדינה איננו עלול בכה"ג לסכנתא כ"א לעתים רחוקות מאד. וחילי דידי מדברי הכנה"ג הגהב"י שכותב בדומה לזה בנוגע לים, דבהליכה דרך ים מעיר לעיר או לכפר שלא לברך בכה"ג, ושכן נהגו. וכ"כ גם החיד"א ז"ל בספרו לדוד אמת סי' כ"ג אות ט' עיי"ש. ודון מינה ומינה.

6 שו"ת בצל החכמה חלק א הערות

בסי' כ' לענין ברכת הגומל באוירון, לדעתי כבר אמרתי לכת"ר בע"פ שבלי ספק צריך לברך, ואין לך יורדי הימים מסוכנים יותר מן נוסעי אוירון על הימים והנהרות.

7 שו"ת אגרות משה חלק או"ח ב סימן נט

הנה בדבר הנסיעה בעראפלאן אם צריך לברך הגומל כשהיה ביום שקט ובלא שום חסרון בהמכונה ולא אירע שום דבר בדרך, הוא ברור לע"ד שצריך.... יש לברך מתרי טעמי. חדא דהוא ממש כספינה דהוא נמי אינו הולך על הארץ, דזהו עיקר חלוק ספינה מדרכים דיבשה דהדרכים דיבשה אין עצם הליכה חלוק משיבתו.... וזהו הטעם שאף בנסיעות הספינות שבזמננו נמי מברכין.... ועוד הא הטעם דסוברין שדוקא הני ארבעה כתב במ"ב /סי' רי"ט/ סי' ל"א דמשום שמצויים ביותר תקנו עליהם ברכת הגומל ועל דבר שלא שכיחא לא תקנו.... אלמא דטעם דהני דוקא הוא משום דלא חייבו אלא מלתא דשכיחא ולכן בהולכי דרכים ששכיחא הולכים טובא גם לדידהו יש לברך. וא"כ בעראפלאן שהוא מלתא דשכיחא הולכים טובא וגם מצוי הסכנות טובא יש לברך גם לדידהו.